

euskaraz bizi **1** vivre en basque

Méthode multimédia de promotion de la langue basque

Commanditée et financée par

- le Conseil Général des Pyrénées-Atlantiques

Produite par

- l'association IKAS

Réalisée par

- l'Office Régional d'Éducation Permanente

Sous la direction

- d'Erramun Bachoc

Participation

- municipalité de Hasparren
- ikastola de Hasparren
- Euskal Antzerki Taldeen Biltzarrea
  - Kimalalaxo
- enseignants et élèves de basque

Illustrations

- Jean Bernard Iribarne

Salgaiak

---

en vente

- euskaraz bizi 1

1. ikasgaia

- euskaraz bizi 2

2. ikasgaia

- euskaraz bizi 3

3. ikasgaia

- euskaraz bizi 4

4. ikasgaia

- euskaraz bizi 5

5. ikasgaia

- euskaraz bizi 6

6. ikasgaia

IKAS

Lota jauregia
64480 Uztaritze

Tel. 33 (0)5 59 93 24 80
Fax : 33 (0)5 59 70 32 88

e-posta : info@ikas.org
webgunea : <http://ikas.org>

Dépôt légal : octobre 2001

Aitzin solas

Euskaraz bizi dena, hura euskalduna da.
Hizkuntza herri nortasunaren oinarria da.
“ Euskararik gabe ez da Euskal Herririk ”.

Hain luzaz besteen peko izanik, herritar anitzek eta berdin gure lagunek eta gure hurrek beren herri hizkuntza galdu dute. Euskara zabalduz ikastetxeetan, gau-eskoletan, irratiatik, telebistatik, urrats handia egiten dugu askatasunari buruz.

“ Ez dakitenek euskara ikas, dakitenek irakas! ”. Liburu honen helburua da ikasleen eta irakasleen laguntzea, haste hastetik euskara mintzatzen. Lehen ikastaldian agurrak eta ezagutzak egiten ditugu, bigarrenean nahiak adieraziko, hirugarrenean ikas gelako harremanak euskaraz egiten...Liburu honetan lehen 10 ikasgaiak aurkituko dira, hots, urraspide luze baten lehen zatia. Ikasbide honi jarraikiz, ikasleak ehun astez euskara ikas dezake, astean ikasgai bat landuz, lau orenez.

Liburu hau eginkizun zabal batetako lehen harria da. Departamenduko Konseilu Nagusiaren eta Kultur Ministeritzaren laguntzarekin 60 ikasgai antolatu ditugu. Denbora berean antzerkilariek ikasgaiak bideotan sartu dituzte. Gero OREP-eko teknikalariek bideo emankizunak prestatuko dituzte.

Lankidetzaz zabal honetan parte hartzen dute erakunde eta batasun anitzek. Hemen ditugu, Euskal Antzerki Taldeen Biltzarrea, Habe, Haize Garbia, Ibilkariak, Kimalaxo, Mende Berri, OREP, gure asmoa da tresna berri batzuren egitea, euskalduntze mugimenduaren akulatzeke ikastetxeetan, euskaltegietan, familietan, lagunartean, kultur batzordeetan, kiroleetan.

Eta orain zenbait xehetasun frantsesez, erdaldunentzat eginga baita liburu hau. Euskaraz bizi ditezen lehenbailehen

Euskaraz bizi, vivre en basque.

La langue exprime l'identité d'un peuple.

Être basque c'est parler, sentir, agir en basque.

Objectifs

Notre méthode s'inspire de " l'approche communicative " préconisée par le Conseil de l'Europe. En référence à la thèse du " niveau seuil ", le programme se propose de développer, par vagues successives, dix fonctions linguistiques essentielles :

Saluer et se présenter (nortasuna) - " Agur, agur... "

Faire connaître ses désirs (nahaiak) - " Zer nahi duzu ? "

Agir et réagir (ekintzak) - " ikastaldia euskaraz "

Se situer dans l'espace (lekuak) - " Non bizi zara ? "

Défendre ses opinions (gogoetak) - " Nondik nora "

Décrire les êtres et leur environnement (ingurua) - " Gure familia "

Offrir ses services ou demander de l'aide (eskabideak) - " Zer hartzen duzu ? "

Raconter les événements (gertakariak) - " Zer berri ? "

Dire l'heure, la date, l'emploi du temps (denbora) - " Zer tenore da "

Exprimer les sentiments et les émotions (hunkipenak) - " Zorionak "

Le manuel

Savoir le basque consiste à fonctionner avec aisance dans les situations courantes, ce qui suppose la connaissance du vocabulaire, les automatismes langagiers, mais aussi l'intonation et la gestualité. L'apprentissage se déroule selon un rythme en trois temps :

- 1- Un événement de communication (gertakaria) est présenté de manière vivante : dialogue, vidéo, sketch. L'élève voit, écoute et comprend ce qui se passe à la maison (etxean), à l'école (eskolan), entre camarades (lagunartean), en société (gizartean).
- 2- Des exercices structuraux (errepika) fixent les automatismes de base dans les domaines de la grammaire, du vocabulaire, de l'intonation.
- 3- La conversation (eleketa), dirigée à l'aide de canevas (solasbide), achemine le nouveau locuteur vers l'expression spontanée et même à l'improvisation ludique et poétique.

Une méthode multimédia

Le présent livre offre les 10 premières unités d'apprentissage recouvrant une " vague " d'un programme qui en comprend 5 autres. Nous l'avons édité pour être expérimenté avec les débutants dans les classes de conversation, les cours du soir et les groupes naturels. Voici donc le premier pas d'une méthode de basque qui utilisera différents moyens de communication : le livre, la vidéo, la cassette, la radio, la télévision. C'est dire l'intérêt que le groupe de travail porte aux critiques des utilisateurs, enseignants ou étudiants, pour appliquer à la langue basque un enseignement fonctionnel qui a fait ses preuves en anglais, en français, en allemand.

Ce programme est financé par le Conseil Général et le ministère de la Culture : producteur délégué : A. Luberriaga, conseiller général, rédacteur : E. Bachoc, professeur de linguistique appliquée.

Le texte de base s'élabore avec la participation d'institutions et d'associations œuvrant pour la culture basque : itinérants, Habe, Haize garbia, Mende Berri. La scénarisation et l'enregistrement sont confiés à l'Euskal Antzerki Taldeen Biltzarra, à Kimalaxo et à l'OREP.

Cette vaste mobilisation est un signe prometteur pour la pérennité et le développement de l'euskara dans les milieux où la culture basque survit contre vents et marées, à savoir les familles, les élèves des écoles et collèges, les groupes en voie de rebasquisation. Nous travaillons ainsi au sauvetage d'une des cultures minorisées par la politique unilingue. Et ces moyens qui jusqu'à présent ont desservi la langue basque, écoles, radio, télévision, seront utilisés pour redonner à l'Euskal Herri son vrai visage. Chaque peuple a un droit strict à son propre langage.

1. Agur, agur !

1.1 Eskolan - **Egun on, andereño.**

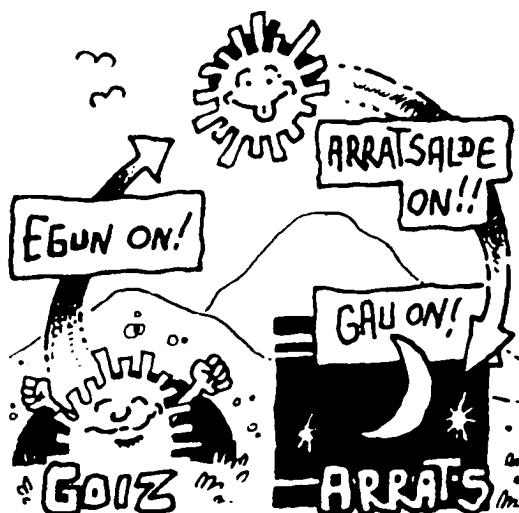
Ikasleak andereñoa agurtzen du.

- Maite - Egun on andereño.
Andereño - Bai zuri ere.
Nola zara ?
Maite - Ongi eta zu ?
Andereño - Ni ere bai, milesker.
Maite - Gero arte.
Andereño - Bai agur.

Irakasleak gertakari hau irakurtzen du, edo zintaz entzunarazten, edo bideoz erakusten. Gero ikasleek egiten dute.

1.2 Errepika - **Agurrak.**

- Egun on (Maddalen)
- Arratsalde on (Antton)
- Gau on (Añamari)
- Gero arte
- Bihar arte
- Ikus arte
- Agur, agur. Adio

1.3 Eleketa - **Ikus arte.**

Ikasleek agurrak eginen dituzte eskolan, etxean, saltegian, lagunartean, ereduari jarraikiz. Irakasleak ematen dugu solasbidea. Adibidez : "Zu irakasle, zu ikasle. Arratsaldea da."

- Irakasle - Arratsalde on, Beñat.
Ikasle - Bai zuri ere, Jauna.
Irakasle - Nola zara ?
Ikaslea - Ongi eta zu ?
Irakasle - Ni ere bai, milesker.
Ikaslea - Ikus arte.
Irakaslea - Bai, adio.

1.4 Lagunartean - **Nor da hori ?**

Mailuxek Koldoari erakusten dio beste lagun bat, Mixel.

- Mailux - Arratsalde on, Koldo.
Koldo - Bai zuri ere, Mailux.
Nor da hori ?
Mailux - Hori Mixel Bidegain da.
Koldo - Mixel euskalduna da ?
Mailux - Bai, euskalduna da.
Denak euskaldunak gara.
Mixel - Arratsalde on.
Koldo zara zu ?
Koldo - Bai, ongi etorri, adiskide.

1.5 Errepika - **Nor zara zu ?**

Nor	(ez)	izena	(bai)
Ni		Aña	(naiz)
Zu	(ez zara)	Martta	
Gilen		euskalduna	(da)
Gu		ikasleak	(gara)
Zuek	(ez zarete)	erdaldunak	
Lagunak		euskaldunak	(dira)

1.6 Eleketa - **Izenak**

Ezagutzak egin lagunartean, izenak euskaldunduz.

- Mutikoa - (Egun on), adiskide.
Neskatoa - Bai zuri ere.
Mutikoa - Nor zara zu ?
Neskatoa - Ni (Maite Etxemendi) naiz.
Eta zu nor zara ?
Mutikoa - Ni (Beñat) Indarte naiz.
Euskalduna naiz.eta zu ?
Neskatoa - Ni ere bai. Gora euskaldunak !

1.7 Etxean - Telefonaz

Battittak deitzen du Maidarren aita :

“Tirrint, tirrint”.

- Maidar - Bai
 Battitta - Arratsalde on.
 Maidar - Bai zuri ere.
 Maidar - Ioana zara zu ?
 Maidar - Ez, ez naiz Ioana.
           Maidar naiz. eta zu ?
 Battitta - Ni Battitta naiz.
           Aizu ! Aita hor da ?
 Maidar - Bai, aita hemen da.
 Battitta - Esker mila.gero arte.
 Maidar - Bai, agur.

1.8 Errepika - Neska hau nor da ?

Neska hori, neska hura. Hau, hori, hura.

NOR	NOR	BAI	NOR	EZ	ZER
Neska	Elixa	da	Neska hau	ez da	alaia
Mutil hori	euskalduna	da	Mutil hori	ez da	pilotaria
Gizon hura	euskalduna	da	Gizon hura	ez da	erdalduna

1.9 Eleketa - Dei bat

Telefonaz elkar izenda.

Neska-	Tirrint! Tirrint !	Neska	- Tirrint! Tirrint !
Mutila	- Bai.	Mutila	- Bai.
Neska-	Nor zara zu ?	Neska	- (Eñaut) zara zu ?
Mutila	- Ni (Gilen) naiz.	Mutila	- Ez.
Neska-	Agur (Gilen).	Neska	- Eñaut hor da ?
Mutila	- Eta nor zara zu ?	Mutila	- Ez ez da hemen.
Neska-	Agur, agur.	Neska	- Gero arte.
		Mutila	- Bai, ikus arte.

Kantua - **Agur jauna**

Agur jaunak, jaunak agur, agur t'erdi,
Jaun Goikoak eginak gira zuek eta, bai gu ere.
Agur jaunak, jaunak agur, agur t'erdi. (Hemen gira, agur Jaunak)
Gau eta egun, agur, agur. Goiz eta arrats, agur.
Eguzki jaun, agur, agur. Ilargi on, agur, egur.

Mintzamoldea

• E	:	é français	:	eta (et)	• G	:	toujours dur	:	egia (vrai)
• U	:	ou français	:	agur (salut)	• X	:	ch français	:	xori (oiseau)
• J	:	d mouillé	:	jaun (monsieur)	• Z	:	s français	:	zer (quoi)
• TT	:	t mouillé	:	Battitta	• S	:	entre s et ch français	:	sei
• R	:	doux entre voyelles	:	ere	• N	:	toujours dur	:	egin (faire)
• RR	:	r roulé espagnol	:	erre	• ñ	:	gn français	:	andereño

Hiztegia 1

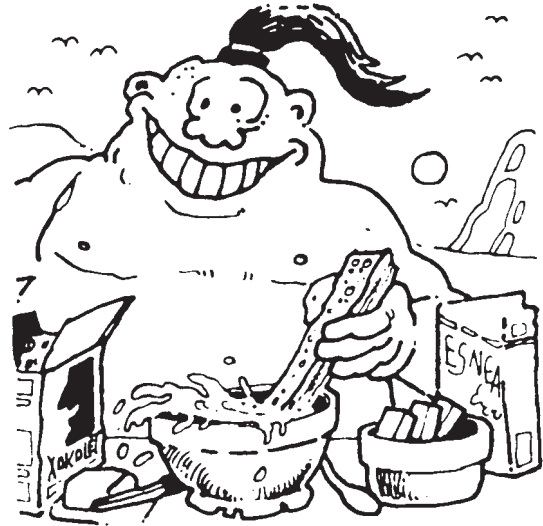
-1.1-		arrats	:	soir	-1.6-		
agur	:	arratsalde	:	après-midi	ni ere bai	:	moi aussi
egun on	:	ikus	:	voir	gora	:	haut, vive
andere	:	ikus arte	:	au revoir	-1.7-		
aundereño	:	-1.3-			telefona	:	téléphone
on	:	ikasle	:	élève	aizu!	:	écoutez!
ongi	:	irakasle	:	maître	etor	:	venir
bai	:	-1.4-			zato	:	venez
ez	:	hau	:	ceci	-1.8-		
nor	:	hori, hura	:	cela	zer	:	quoi
nola	:	euskaldun	:	basque	neska	:	fille
zu	:	dena	:	tout	mutil	:	garçon
zuri	:	denak	:	tous	erdaldun	:	non-basque
gero	:	etor, etorri	:	venir	alai	:	joyeux
bihar	:	adiskide	:	ami	pilota	:	pelote
arte	:	-1.5-			pilotari	:	joueur de pelote
mila esker	:	ni	:	je	-kantua-		
-1.2-		hi	:	tu	eguzki	:	soleil
gau	:	gu	:	nous	ilargi	:	lune
egun	:	zu	:	vous (sing)	jaun	:	monsieur
goiz	:	zuek	:	vous (plur)	Jainko	:	Dieu

2. Zer nahi duzu ?

2.1 Etxean - Askaria

Haurren askaria (gosaria) eskolara joan aintzin.

- Ama - Zatozte askaltzera (gosaltzera).
 Maider - Ni gose naiz.
 Ama - Zer nahi duzu ?
 Maider - Nik kafesnea nahi dut.
 Peio - Nik xokolesnea maite dut.
 Ama - Eta gero ?
 Maider - Ogia eta gurina (burra).
 Peio - Gurina ez dut maite.
 Ama - Ez zara gose, Peio ?
 Peio - Ez, ez naiz gose. Egarrri naiz.
 Edan behar dut.

2.2 Errepika - Zer nahi duzu ?

NOR	ZER	BAI	NORK	ZER	BAI
Ni	gose	naiz	Nik	ogia	nahi dut
Hi	gose	haiz	Hik	haragia	maite duk/n
Zu	egarri	zara	Zuk	ura	behar duzu
Patxi	egarri	da	Patxik	arinoa	maite du
NOR	EZ	ZER	NORK	EZ	ZER
Ni	ez naiz	gose	Nik	ez dut	ogia nahi
Hi	ez haiz	gose	Hik	ez duk/n	haragia maite
Zu	ez zara	egarri	Zuk	ez duzu	ura behar
Ganix	ez da	egarri	Ganixek	ez du	arinoa maite

2.3 Eleketa - Gose eta egarri

Aitak askaria prestatu du. Ioana gose da eta Xabier egarri.

- Aita - Zatozte gosaltzera.
 Ioana - Ni gose naiz.
 Aita - Zer (nahi) duzu ?
 Ioana - Nik (esnea) maite dut.
 Aita - Eta zuk, Xabier, zer nahi duzu ?
 Xabier - Ni ez naiz gose. Egarrri naiz...

2.4 Eskolan - Baskaria kantinan

- Andereño - Eguerdi da. Gose zarete ?
 Maite - Bai, denak gose gara.
 Andereño - Jatekoak hauek dira :
 eltzekaria eta entsalada ;
 xingar eta arraultze ;
 tomate salsa ;
 sagarra.
 Maite - Hori ! Guk xingarra maite dugu.
 Beñat - Nik tomatea ez dut maite.
 Andereño - Beñat, ez zara gose ?
 Beñat - Egarrri naiz, Andereño,
 ura behar dut.
 Maite - Hori zu ura.
 Beñat - Esker mila.

2.5 Errepika - Zer nahi duzue ?

NOR	ZER	BAI	NORK	ZER	BAI
Gu	gose	gara	Guk	sagarra	nahi dugu
Zuek	gose	zarete	Zuek	xingarra	maite duzue
Neskak	egarrri	dira	neskek	esnea	behar dute
NOR	EZ	ZER	NORK	ZER	EZ
Gu	ez gara	gose	Guk	sagarra	ez dugu nahi
Zuek	ez zarete	egarrri	Zuek	ura	ez duzue behar
Mutilak	ez dira	egarrri	Mutilek	arnoa	ez dute maite

2.6 Eleketa - Afaria

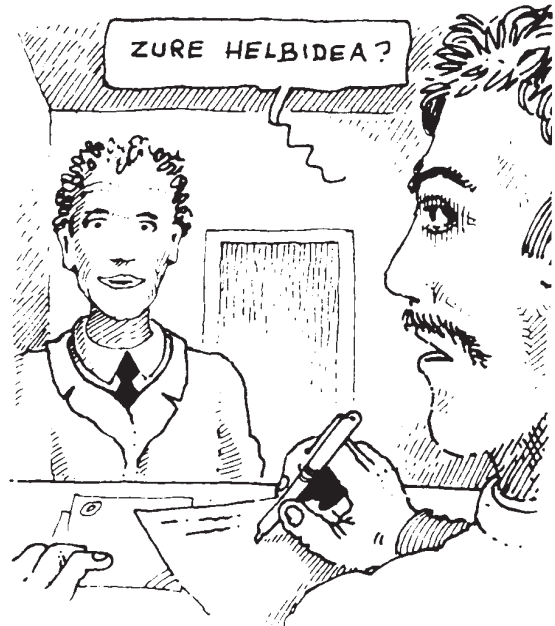
*Afaria jatetxean ; Koldok eta Itziarrek afaria eskatzen diote zerbitzariari :
 agurrak, jatekoak, eskerrak.*

- Zerbitzaria - Gau on, jaun-andereak.
 Itziar - Bai zuri ere.
 Zerbitzaria - Zer nahi duzue jan ?
 Itziar - Nik, entsalada maite dut. Eta gero...

2.7 Gizartean - Bulegoan

Bulegariak dozierra antolatzen du.

- Bulegaria - Zure izena behar dut.
 Mixel - Mixel Bidegain.
 Bulegaria - Zure helbidea?
 Mixel - 8, Xaho karrika
 64100 Baiona.
 Bulegaria - Zure telefona zenbakia?
 Mixel - 05 59 12 34 56.
 Bulegaria - 05 59 12 34 57.
 Mixel - Ez, 56.
 Bulegaria - Mila esker.

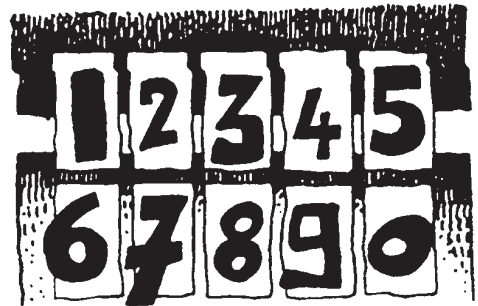

2.8 Errepika - Bat, bi, hiru...

1	: bat	5	: bost	9	: bederatzi
2	: bi	6	: sei	10	: hamar
3	: hiru	7	: zazpi	0	: zero
4	: lau	8	: zortzi	0	: bat ere ez

Gehiketa eta kenketa xumeak :

- 2 + 4 = 6   bi gehi lau berdin sei.
 10 + 5 = 15   hamar gehi bost berdin hamabost.
 9 - 1 = 8   bederatzi ken bat berdin zortzi.
 7 - 3 = 4   zazpi ken hiru berdin lau.

2.9 Eleketa - Telefona zenbakiak

a) Telefona zenbakia gaizki egina da : entzuleak zuzentzen du.

1. ikaslea - Isteberen zenbakia hau da :
 05 59 29 78 34. Tirrint.
 2. ikaslea - Bai, nor da?
 1. ikaslea - Egun on. Istebe hor da?
 2. ikaslea - Ez, hemen 05 59 29 78 35-a da.
 1. ikaslea - Barkatu, makur naiz.

b) Ariketari jarrai zenbaki hauekin :

- 05 59 37 45 68   ala   05 59 37 45 69 ?
 05 59 20 74 63   ala   05 59 20 74 64 ?
 05 59 54 19 02   ala   05 59 54 19 03 ?
 05 59 29 54 36   ala   05 59 29 54 37 ?

Jokoa - **Xirrixti mirrixti**

Plok! Xirrixti, mirrixti, gerrenian, plat,
olio sopa, kikili, salda, hurrup,
edan, edo, kili, mili, klik !

Hiztegia 2

-2.1-

ama	: mère
aita	: père
askari	: petit déjeuner
askaldu	: déjeuner (matin)
gose	: faim
egarri	: soif
kafe	: café
esne	: lait
nahi dut	: je veux
maite dut	: j'aime
ogi	: pain
gasna	: fromage
behar dut	: j'ai besoin
gurina	: beurre
edan	: boire

-2.2- -2.3-

ur	: eau
arno	: vin
haragi	: viande

-2.4-

bazkari	: déjeuner
afari	: souper
afaldu	: souper
kantina	: cantine
eguerdi	: midi
den	: tout
denak	: tous
jan, jaten	: manger
jateko	: nourriture
eltzekaria	: potage
entsalada	: salade
xingar	: jambon
arraultze	: oeuf
tomate	: tomate

saltsa	: sauce
sagar	: pomme

-2.5- -2.7-

neska	: fille
mutil	: garçon
afari	: repas du soir
zerbitzari	: serveur
esker	: remerciement
bulego	: bureau
bulegari	: fonctionnaire
izen	: nom
helbide	: adresse
karrika	: rue

-2.8-

zenbaki	: nombre
gehi	: plus
gehiketa	: addition
ken	: moins
kenketa	: soustraction
berdin	: égal, pareil

-2.9-

gaitz	: maladie
gaizki	: mal
barkatu	: pardon
makur	: erroné
ariketa	: exercice

-Jokoa- -Kantua-

gerren	: broche
olio	: huile
zopa, salda	: soupe
hurrupa	: gorgée
edo	: ou bien
aho	: bouche
baso	: verre
belarri	: oreille
soinu	: son

3. Ikastaldia euskaraz

Ikastaldiak hiru zati ditu : gertakaria, errepika eta eleketa.

3.1 Eskolan - Gertakaria ikus

Bat : gertakaria entzun eta ikus.
Bi : gertakaria uler (konpreni).
Hiru : antzerkia egin.

a) Irakaslea - Gertakaria entzun ezazue, zintan.

Aitak bere haurrak iratzartzen ditu.

Jaiki

Aita	- Jaiki zaitezte, haurrak.
Maider	- Goiz da, aita.
Aita	- Ez, beranta da.
Ioana	- Lo egiten ari naiz.
Maider	- Ez, aments egiten ari zara.
Aita	- Zatozte, askaria (gosaria) prest da.
Maider	- Eta mutikoak zer ari dira ?
Peio	- Gu ikuzten ari gara.
Aita	- Zuek denak kalakan ari zarete. Zareten kalakariak !

b) Irakaslea - Orain gertakaria uler ezazue.

Ikaslea - Guk entzun dugu,
baina ez dugu ulertu.

Irakaslea - Hiztegia irakur ezazue.

Irakaslea - Gertakaria berriz irakurtzen dut.

Ikaslea - Ederki ! Orain dena ulertzen dugu.

Hiztegia

ari	: être en train de	aments	: rêve
iratzarri	: réveiller	dena	: tout
jaiki	: debout	askari, gosari	: déjeuner
goiz	: tôt	ikuzi	: se laver
berant	: tard	kalaka	: bavardage
lo	: sommeil	kalakari	: bavard

- d) Irakaslea - Orain antzerkia egin ezazue.
Zu (mutiko); "aita" zara.
Zuek (bi neska), "Maidier" eta "Ioana" zarete.
- Mutiko - Eta ni, "Peio" naiz.
- Irakaslea - Bai, nahi baduzu.
- Ikaslea - Gertakaria irakurri behar dugu ?
- Irakaslea - Gertakaria gogoz ikas ezazue.
- Ikaslea - Guk ere ari nahi dugu.
- Irakaslea - Ederki ! Orain multzo bat ari da.
Gero denak multzo ttipietan.

3.2 Errepika - Zertan ari gara ?

- Irakaslea - Ikasgaia ikus ezazue arbelan.
Nik galda eta zuek erantzun ezazue.

NOR	(EZ)	ZERTAN	(BAI)
Ni		irakurtzen ari	(naiz)
Hi		ikuzten ari	(haiz)
Zu	(ez zara)	idazten ari	
Neska		ikasten ari	(da)
Gu		pilotan ari	(gara)
Zuek	(ez zarete)	antzerkian ari	
Mutilak		kalakan ari	(dira)

- Irakaslea - Zertan ari naiz ? (Ni, ikasten, bai).
Zuri Maite.
- Maite - Ni ikasten ari naiz.
- Irakaslea - Ongi. Zertan ari gara ? (Gu, antzerkia, bai).
- Zuri Beñat.
- Beñat - Gu antzerkian ari gara.
- Irakaslea - Ederki ! Zertan ari dira (Mutikoak, pilota, ez)
Zuri Oihana.
- Oihana - Mutikoak ez dira pilotan ari.
- Irakaslea - Biziki ongi !
Orain errepika ezazue multzo ttipian.
Bat irakasle, besteak ikasle.

3.3 Eleketa - Berantan da

- Irakaslea - Orain eleketa ari gara
- Mintzagaia hau da :
"goizean, amak bere haurrak iratzartzen ditu.
Semeak lo egin nahi. Alaba ikusten ari".
- Maite - "Eta gero, denak askaltzen ari".
Ni, "ama" naiz.
- Irakaslea - Ongi. Eta nor da semea ?
- Beñat - Ni, semea naiz.
- Irakaslea - Nor da alaba ?
- Oihana - Ni.
- Irakaslea - Ongi. Eleketa has gaiten.

Ama	- Haurrak, jaiki, beranta da.
Semea	- Ez ama, lo egiten ari naiz.
Alaba	- Ama, ni ikuzten ari naiz.
Ama	- Zer nahi duzu, (Beñat) ?
Semea	- Nik, xokoleta nahi dut.
Ama	- Eta zuk, (Maidar) ?
Alaba	- Nik, kafesnea nahi dut.
Ama	- Jaiki zaitetze laster, eta zatozte biak askaltzera.

- Irakaslea - Ongi eta orain eleketa ari gara multzo ttipietan.
Ea, nor ama eta nor seme-alabak ?
- Ikaslea - Nik aita egin nahi dut eta askarian arraultze eta xingar.
- Irakaslea - Ederki. Multzo bakoitza bere xokoan.

3.4 Kantua - Haurrak ikas ezazue

Irakaslea : kantu ederra entzun ezazue.

Haurrak ikas ezazue, euskaraz mintzatzen,
Ongi pilotan eta, airoski dantzatzen.
Airetun txikitun, airetun laire.

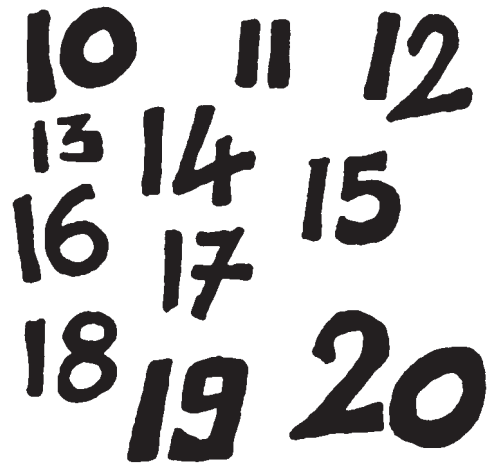
3.5 Errepika - Ulertu duzue ?

- Ulertu duzue ?	- Kaierra irek ezazue.
- Bai, ulertu dut.	Esaldia idaz ezazue.
- Ez, ez dut ulertu.	- Esaldia idatzi dut.
- Liburua har ezazue	- Nik galde egin.
Ipuina irakur ezazue	Erantzun ezazu.
- Ipuina irakurri dut.	Mintza zaitez.

3.6 Zenbakiak

a) Hamar, hameka, ...

10 : hamar	16 : hamasei
11 : hamaika	17 : hamazazpi
12 : hamabi	18 : hemezortzi
13 : hamahiru	19 : hemeretzi
14 : hamalau	20 : hogei
15 : hamabost	21 : hogeita-bat

b) Biderketa

2 x 3 = 6	bi bider hiru berdin sei.
3 x 5 = 15	hiru bider bost berdin hamabost
2 x 10 = 20	bi bider hamar berdin hogei
3 x 7 = 21	hiru bider zazpi berdin hogoi-ta-bat.

Hiztegia 3

-3.1-

ikastaldia	: cours
zati	: partie
gertakari	: évènement
errepika	: répétition
entzun	: écouter
ikusi	: voir
ulertu	: comprendre
konprenitu	: comprendre
antzerki	: sketch
zinta	: cassette
egin	: faire
irakurri	: lire
multzo	: groupe

-3.2-

bakoitz	: chaque
xoko	: coin

nor ?	: qui ?
zer ?	: quoi ?
zertan ?	: à quoi ?

-3.3-

ele, mintzo	: parole
eleketa	: conversation
mintzagai	: thème
aita	: père
ama	: mère
seme	: fils
alaba	: fille
haur	: enfant

-3.4-

ikasi	: apprendre
mintzatu	: parler
dantzatu	: danser
airos (ki)	: gai (ement)
eder	: beau

ederki	: bien
--------	--------

-3.5 - 3.6-

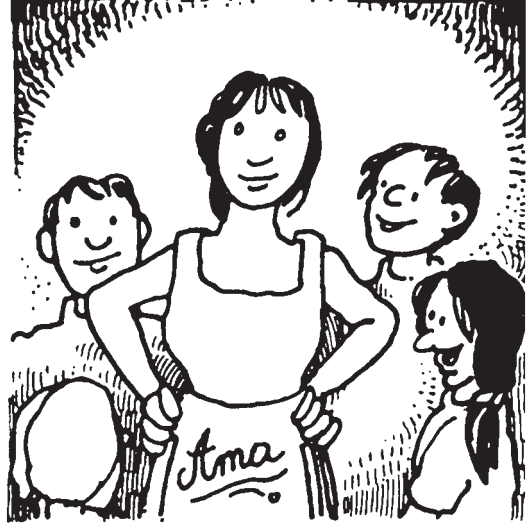
liburu	: livre
ipuin	: conte
esaldi	: phrase
idatzi	: écrire
ireki	: ouvrir
galde	: question
erantzun	: réponse
bider	: multiplié par
biderka	: multiplication

4. Non bizi zara ?

4.1 Etxean - Non zarete

Amak bere haurrak deitzen ditu.

- Ama - Non zarete haurrak ?
Maider - Ioana eta ni logelan gara.
Ama - Eta mutikoak, non dira ?
Peio - Gu hemen gara, egongelan.
Ama - Zatozte, bazkaria prest da.
Peio - Non jan behar dugu ?
Kanpoan ala sukaldean ?
Ioana - Kanpoan, kanpoan !
Maider - Kanpoan denbora ederra da.
Ama - Kanpoan ala barnean,
zuek nahi bezala.
Xabier - Aita ez da extean ?
Ama - Ez haurra, aita lanean da, patata (lusagar) biltzen.

4.2 Errepika - Non da Xabier ?

NOR	(EZ)	NON	(BAI)
Xabier		egongelan	(da)
Ni	(ez naiz)	ikasgelan	
Hi		sukaldean	(haiz)
Gu	(ez gara)	lanean	
Zu		hemen	(zara)
Zuek	(ez zarete)	hor	
Haurrak		han	(dira)

4.3 Eleketa - Non eta zertan

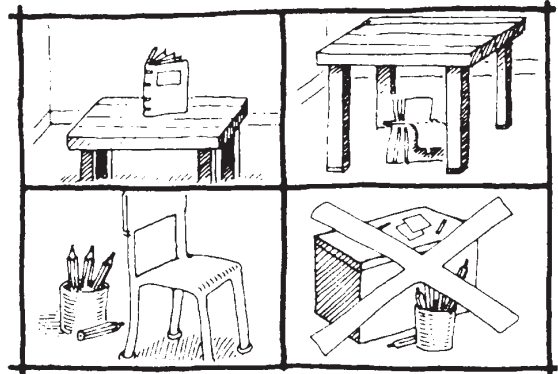
Anaia eta arreba eleketan gela batetik bestera.

1. ikaslea - (Maider) non zara ?
2. ikaslea - Logelan naiz.
1. ikaslea - Zer ari zara ?
2. ikaslea - (Irakurtzen) ari naiz (idazten, musean).

4.4 Eskola : **Non duzu liburua ?**

Ikasleak tresnen bilan.

- Maite - Liburua falta dut.
Non da liburua ?
- Beñat - Mahai gainean da.
- Maite - Ez da hau.
Euskal liburua behar dut.
- Beñat - Beraz zaku barnean da,
hor mahai pean.
- Maite - Bai, egia da.
Orain non dira arkatzak
- Beñat - Arkatz-untzia bulego aintzinean da.
- Maite - Ez, ez da han.
- Beñat - Ala aulki gibelean, aments ?
- Maite - Horra! Hemen da !
Zuk gordea, hain segur ?
- Beñat - Bai, kukugordeka ari gara.

4.5 Errepika - **Aintzin, gibel.**

ZER	(EZ)	NON	(BAI)
Liburua		mahain gainean	(da)
Arkatza	(ez da)	aulki pean	
Kaierra		bulego gibelean	(da)
Zakua	(ez da)	ate aintzinean	
Zuhaitzak		etxe aintzinean	(dira)
Ardiak	(ez dira)	mendi gibelean	
Otsoak		oihanean	(dira)
Behiak	(ez dira)	kanpoan	

4.6 Eleketa - **Gauzak non dira ?**

Ikasleek tresnak bilatzen.

1. ikaslea - Non duzu kaierra ?
2. ikaslea - Kaierra mahai gainean dut.
1. ikaslea - Non duzu eztiloa ?
2. ikaslea - Eztiloa zakuan dut.

4.7 Lagunartean - **Garazin bizi**

Adiskide zaharrak Hazparneko merkatuan.

- Erramun - Arratsalde on, Pattin.
Non bizi zara ?
Pattin - Orain Garazin bizi naiz. Eta zu ?
Erramun - Ni beti Baigorriin,
Baigorriko semea naiz.
Pattin - Eta non ari zara lanean ?
Erramun - Arrosako lantegian. Eta zu ?
Pattin - Nik etxaldea dut Donazaharren,
Urrutikoborda.
Erramun - Etxeko jaun handia zara !
Pattin - Etxeko nagusi eta langile naiz.
Erramun - Eta zer merkatu Hazparnen ?
Pattin - Hazparneko merkatua beti ederra da.

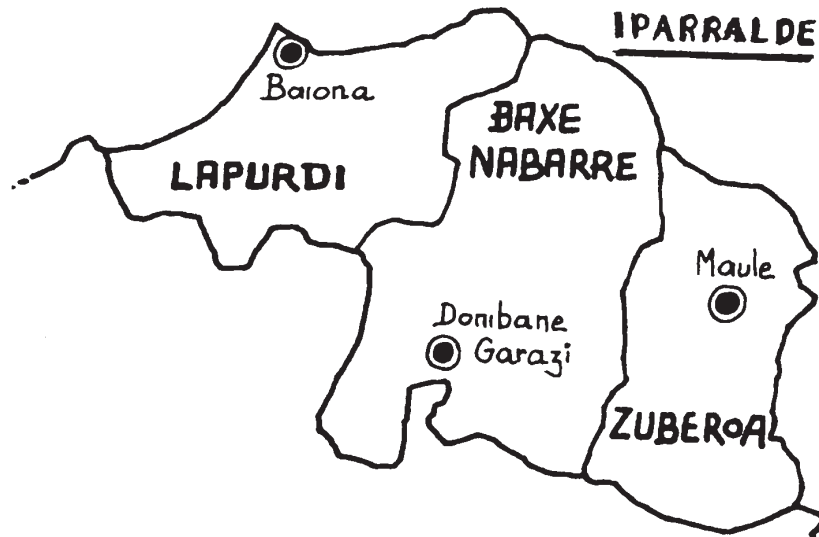
4.8 Errepika - **Non eta nongo ?**

NON	ZER	NONGO	ZER
Hazparnen	merkatua	Hazparneko	merkatua
Baigorriin	sortua	Baigorriko	semea
Arrosan	lantegia	Arrosako	lantegia
Etxean	nagusi	Etxeko	jauna
NOIZ	ZER	NOIZKO	ZER
Goizean	izarra	Goizeko	izarra
Arratsean	klasea	Arratseko	klasea
Gauean	partida	Gaueko	partida

4.9 Eleketa - **Etxe izenak**

1. ikaslea - Etxeak zer du izena ?
2. ikaslea - Mendialdea.
1. ikaslea - Mendialdeko zara.
2. ikaslea - Eta zu ?
1. ikaslea - Ni Indarteko semea naiz.

Mapa - Euskal herria

Izendegia - Herri izenak

- **Lapurdi** : Angelu, Baiona, Donibane Lohizune, Hazparne, Hendaia, Miarritze, Kanbo, Sara, Senpere, Uztaritze, Ziburu.
- **Baxenabarre** : Aiherra, Aldude, Baigorri, Bidarra, Donapaleu, Donazaharre, Donibane Garazi, Ortaize, Suhuskune.
- **Zubero** : Atarratze, Barkoxe, Domintxine, Maule, Santa Grazi.

Hiztegia 4

-4.1-

deitu	: appeler
non ?	: où ?
noiz ?	: quand ?
gela	: salle
logela	: chambre
egongela	: salle de séjour
kanpo	: extérieur
barne	: intérieur
su	: feu
sukalde	: cuisine
denbora, eguraldi	: temps
bezala	: comme
eder	: beau
ederki	: bien
etxe	: maison
lan	: travail
patata	: pomme de terre
lursagar	: pomme de terre

-4.2- -4.3-

ikasgela	: salle de classe
hemen	: ici
hor	: là
han	: là-bas
gela	: salle

-4.4-

tresna	: instrument
--------	--------------

falta	: manque
mahai	: table
aulki	: chaise
gain	: dessus
pe	: dessous
aintzin	: avant
gibel	: arrière
zaku	: sac
ontzi	: récipient
arkaitz	: crayon
gorde	: caché
gorde	: cacher
kukugordeka	: à colin maillard

-4.5-

zuhaitz	: arbre
ardi	: brebis
behi	: vache
otso	: loup
azeri	: renard
oihan	: forêt
mendi	: montagne
gauza	: chose
eztilo	: stylo

-4.7-

adiskide	: ami
zahar	: vieux
gazte	: jeune
langile	: ouvrier
lantegi	: usine

etxe	: maison
etxalde	: ferme
borda	: borde
jaun	: monsieur
andere	: dame
handi	: grand
ttipi	: petit
nagusi	: maître

-4.8-

non?	: où ?
nongo?	: d'où ?
sortu	: naître
izar	: étoile
klase	: classe
partida	: partie

-4.9- -Mapa-

izen	: nom
izendegi	: nomenclature
alde	: côté
arte	: intervalle
iparralde	: côté nord
hegoalde	: côté sud
Lapurdi	: Labourd
Baxenabarre, Behanafarroa	:
Basse Navarre	
Zubero	: Soule

5. Nondik nora

5.1 Eskolan - Beranta da

Irakasleak ikasleak deitzen ditu. Bi falta dira.

- Irakaslea - Beranta da, haurrak.
Maite - Ni etxetik heldu naiz.
Beñat - Eta ni saltegitik.
Irakaslea - Ez ote zarete plazan egon ?
Maite - Ez ez, eskolara jin naiz, zuzen zuzena.
Beñat - Ni, saltegitira joan naiz kaier erostera.
Irakaslea - Kaierra ala oñoñak ?
- Ongi. Laster sar zaitezte gelan.

5.2 Errepika - Etxetik saltegitira

Maite etxetik jin da eta saltegitira joan da.
Zu eskolatik jin zara eta plazara joan zara.
Zuek menditik jin zarete eta merkatura joan zarete.
Neskak merkatutik jin dira et etxera joan dira.

NOR	NONDIK	NORA	
Maite	etxetik	eskolara	ari da
Zu	eskolatik	plazara	ari zara
Zuek	menditik	merkatura	ari zarete
Neskak	merkatutik	etxera	ari dira

5.3 Eleketa : Ibilaldiak

Ibilaldiak erakuts marrazki batean.

1. ikaslea - Egun on ibili zara ?
2. ikaslea - Ni eskolatik plazara joan naiz, eta gero plazatik eskolara joan naiz.
1. ikaslea - Ederki !
2. ikaslea - Zu nondik nora ibili zara ?

5.4 Lagunartean - Etxeko bidean

Autotik jaustean.

- Amaia - Arratsalde on Koldo,
ikastetxetik heldu zara ?
- Koldo - Bai, ikastetik heldu naiz.
Eta orain jatera ari naiz.
Eta zu ?
- Amaia - Ogi eroatera joan behar dut.
- Koldo - Zato zerbait edatera,
eta gero afaltzera.
- Amaia - Ez, haur zaintzera ari naiz
Karrikaburura.
- Koldo - Goazen halere jartzera kalakan
aritzera.
- Amaia - Berdin ! Gero zato nire laguntzera.

5.5 Errepika - Zertarik, zertara

NOR	NONDIK	(BAI)	ZERTARIK
Amaia	bulegotik	heldu da	lanetik
Koldo	ikastetxetik	jin da	ikastetik
Gu	plazatik	etorri gara	jostatzetik
NOR	NORA	(BAI)	ZERTARA
Amaia	saltegira	ari da	zapata eroatera
Zuek	etxera	ari zarete	afaltzera
Gazteak	karrikara	joan dira	laster egitera

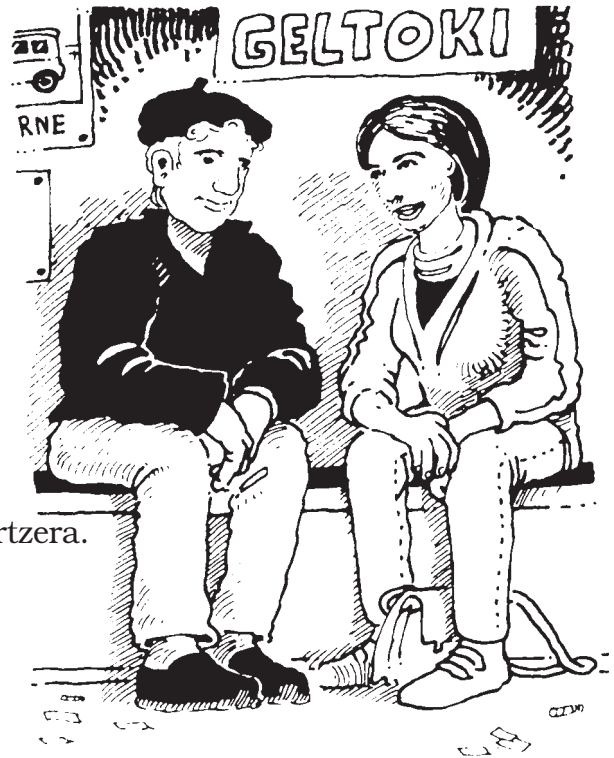
5.6 Eleketa : Nora, zertara

1. ikaslea	- Nora ari zara ?	Ikastolan ikasten.
2. ikaslea	- Saltegira.	Ostatuan jaten.
1. ikaslea	- Zertara ?	Kafetegian edaten.
2. ikaslea	- Kaier eroatera.	Lantegian lan egiten.
1. ikaslea	- Ederki.	Etxean haur zaintzen.
2. ikaslea	- Zu nondik heldu zara ?	Egongelan irakurtzen.
1. ikaslea	- Ikastetxetik.	Sukaldean askaltzen.
2. ikaslea	- Zertarik ?	Logelan etzaten.

5.7 Lagunartean - **Geltokian**

Geltokian bi adiskide autobusaren beha.

- Manex - Nola zara Katixa ?
 Katixa - Uf, Baionan ibili naiz eta akitua, unatua naiz.
 Manex - Nora ari zara, hain ederra ?
 Katixa - Hazparnera ari naiz. Eta zu ?
 Manex - Ni, Baionatik Kanbora.
 Zu, beti Hazparnen bizi zara ?
 Katixa - Bai, eta zu Hiriburun, ez dea hala ?
 Manex - Ez. Orain, ez naiz Hiriburun. Donazarren bizi naiz.
 Katixa - So egizu, autobusa heldu da.
 Manex - Sar zaitetz barnera, aulki batean jartzera.
 Katixa - Ikus arte, Manex !
 Manex - Bai. Ongi ibil, Katixa !

5.8 Errepika - **Non bizi da ?**

NOR	NON	BIZI
Zu	non	bizi zara?
Ni	Hiriburun	bizi naiz.
Manex	non	bizi da?
Manex	Donazarren	bizi da.

NOR	NONDIK	NORA	JOAN
Katixa	Baionatik	Kanbora	joaten da.
Trena	Uztaritzetik	Bidarraira	joaten da.
Ikaslea	etxetik	eskolara	joaten da.

5.9 Eleketa - **Trenbidea**

Mapan ikus nondik nora joaten den trena edo autobusa.

- ikaslea - Trena, Baionatik Milafrangara joaten da.
Gero, Milafrangatik Uztaritzera ...
- ikaslea - Trena, Donibane-Garazitik Bidarraira itzultzen da. Gero ...

Mapa - Euskal Herria

Hiztegia 5

-5.1-

gogoeta	: réflexion
heldu	: arriver
egon	: rester
jin, jiten	: venir
joan	: aller
plaza	: place
saltegi	: magasin
zuzen	: droit
laster	: vite
oñoña	: bonbon

-5.2- -5.3-

mendi	: montagne
merkatu	: marché
erakutsi	: montrer
marrazki	: dessin
ibilaldi	: marche

-5.4-

bide	: chemin
ikastetxe	: collège
halere	: cependant
berdin	: égal (ement)
lagun	: camarade
lagunarte	: groupe
lagundu	: aider
auto	: auto
jautsi	: descendre
afaldu	: diner (souper)

gero	: ensuite
zaindu	: garder
jarri	: (s')asseoir

-5.5- -5.6-

jin	: venir
zertarik zertara	: de quoi à quoi?
jostatu	: jouer
laster	: rapidité
gazte	: jeune
Ikastola	: école basque
kafetegi	: cafétéria
ostatu, jatetxe	: restaurant
etzan	: se coucher

-5.7-

geltoki	: gare, arrêt
akitu	: fatigué
unatu	: épuisé
Baiona	: Bayonne
Hazparne	: Hasparren
Kanbo	: Cambo
Hiriburu	: St-Pierre-d'Irube

-5.9-

Milafranga	: Villefranque
Bidarrai	: Bidarray
Uztaritze	: Ustaritz
Donibane-Lohizune	: St-Jean-de-Luz
herria	: pays, peuple
Euskal Herri	: Pays Basque

6. Gure familia

6.1 Eskolan - Ahaideak

Eskolan familiaz mintza :

- Andereño - Zein dira familiako izenak ?
Maider, nor da Peio ?
- Maider - Peio, nire anaia da.
- Andereño - Ongi. Eta Ioana ?
- Maider - Ioana nire ahizpa da.
- Andereño - Bai, edo Peioren arreba.
- Maider - Peio eta ni, haurrideak gara.
Ioana eta ni, ahizpak gara.
- Andereño - Hori bera da. Eta zure osebak,
zer du izena ?
- Maider - Otto Piarres, aitaren anaia da.
- Andereño - Eta zure izebak, zer du izena ?
- Maider - Ttanta Maia, amaren ahizpa da.
- Andereño - Ederki ! Eta besteak beste.

6.2 Errepika : Noren etxea da ?

Aitak etxea badu ; aitaren etxea da ; etxea aitarena da.	Haurrak liburua badu ; haurren liburua da ; liburua haurarena da.
Maitek kaierra badu ; Maiteren kaierra da ; kaierra Maiterena da.	Beñatek kaierrik ez du ; ez da Beñaten kaierra ; kaierra ez da Beñatena.

6.3 Eleketa : Familiaren marrazkia

Marrazkian edo argazkian nor.

1. Nor da neska hau ?

2. Hau Maider da.

1. Nor da mutiko hau ?

2. Hau Peio da, Maiderrren anaia

1. Nor da beste neskato hau ?

2. Hau Ioana da, Maiderrren ahizpa
edo Peioren arreba.

1. Nor da gizon hori ?

2. Hori Maiderrren aita da.

1. Eta emazte hura ?

2. Hura Maiderrren ama da.

6.4 Gizartean - **Senar-emaztea ?**

Ostatuan, bi gizon, andere bati so :

- Mixel - Nor da neska hori ?
Koldo - Neska hori, Argitxu da.
Mixel - Zure arreba da ?
Koldo - Ez, ez da nire arreba.
Mixel - Zure emazte-gaia da, aments ?
Koldo - Ez eta ere.
Mixel - Eta gizon hori nor da ?
Neska horren anaia da ote ?
Koldo - Ez, andere hori,
gizon horren emaztea da.
Argitxu - Agur Koldo, zer diozu ?
Koldo - Adiskide guziak hemen gara.

6.5 Errepika - **Nire adiskidea da.**

Nik adiskidea badut ;
nire adiskidea da ;
adiskidea nirea da.

Hik pilota baduk/badun
hire pilota da ;
pilota hirea duk/dun.

Zuk kaierra baduzu ;
zure kaierra da ;
kaierra zurea da.

Zuek gatua aduzue ;
zuen gatua da ;
gatua zuena da.

6.6 Eleketa - **Nor edo nor**

Plazan edo bilkuran jendeen ezagutzak egin.

1. ikaslea - Nor da gizon hori ?
2. ikaslea - Gizon hori Battitta da.
1. ikaslea - Anderearen senarra da ? (edo aita, edo adiskidea ?)
2. ikaslea - Ez, ez da anderearen senarra ; haren anaia da.
3. ikaslea - Nor da emazte hura ?
Gizonaren arreba ? (edo ama, edo adiskidea ?)
4. ikaslea - Ez, ez da gizonaren arreba. Haren emaztea da.

6.7 Lagunartea - **Zer familia ederra**

Bi andere argazkiari so :

- Maddalen - Nor dira gizon hau eta emazte hori ?
Katixa - Hau Piarres da eta hori Aña.
Maddalen - Eta sahetseko gizon hori nor da ?
Katixa - Hori Manex da, Piarresen anaia.
Maddalen - Bere emaztearen ondoan.
Eta adineko emazte hura ?
Katixa - Hura, Beronika da, Piarresen ama.
Maddalen - Zer amatxi pollita !
Katixa - Bai. Eta lau haurrak lerro lerro.
Maidar, Peio, Ioana, Xabier.
Maddalen - Zer familia ederra !

6.8 Errepika - **Gure hartza**

Guk hartza badugu ;
gure hartza da ;
hartza gurea da.

Zuek astoa baduzue ;
zuen astoa da ;
astoa zuena da.

Guk hartzarik ez dugu ;
ez da gure hartza ;
hartza ez da gurea.

Zuek astorik ez duzue ;
ez da zuen astoa ;
astoa ez da zuena.

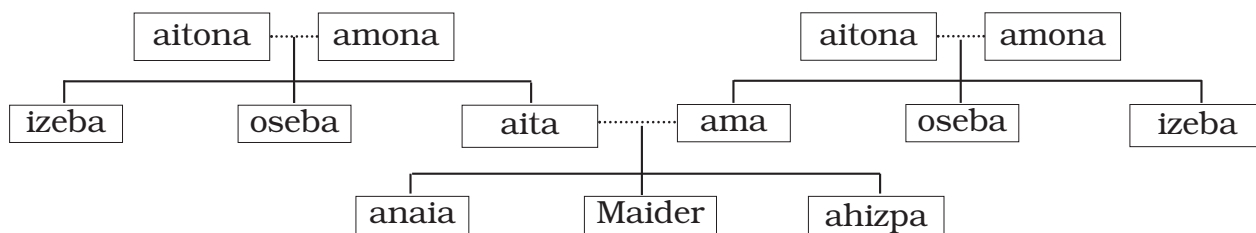
6.9 Eleketa - **Argazkia ikus**

Familiako argazkiak ikus edo "familia ederra" ikus :

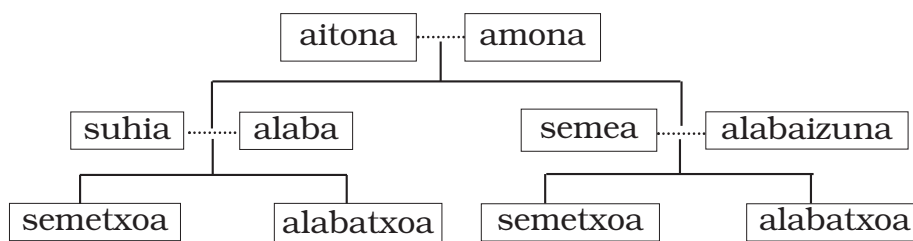
1. Non zara zu ?	1. Nor da gizon hau ? eta emazte hau ?
2. Ni hemen naiz.	2. Piarres eta Aña dira. Piarres Añaren senarra da.
1. Nor da mutiko hau ?	1. Nor da amona hori ?
2. Hau nire anaia da.	2. Hori Beronika da, Piarresen ama.
1. Nor da emazte hori ?	
2. Hori nire ama da.	
1. Nor da gizon hura ?	
2. Hura nire aita da.	

Familiaren zuhaitza

a) Mainerrentzat nor zer :

b) Aitona edo amonarentzat nor zer :

Kantua - **Haurtxo ttipia**

Haurtxo ttipia sehaskan dago, zapi xuritan txit bero.
Amonak dio : "ene pottolo, eginadazu lo, lo".

Hiztegia 6

-6.1-

ahaide	: parenté
familia, senide	: famille
zure	: votre (sing)
anaia	: frère
arriba	: soeur d'un frère
ahizpa	: soeur d'une soeur
oseba, otto	: oncle
Izeba, ttantta	: tante
iloba	: neveu, nièce
ederki	: bien

-6.2- -6.3-

nor ?	: qui ?
noren ?	: de qui ?
haur	: enfant
emazte, emakume	: femme
gizon	: homme
marrazki	: dessin
argazki	: photo
neska	: fille
neskato	: fillette
mutil	: gars
mutiko	: garçon

-6.4-

senar	: époux
emazte	: épouse
emaztegi	: fiancée
gizongai, senargai	: fiancé
ez eta ere	: pas même
ote	: n'est-ce pas
ni	: moi
nire	: mon, ma
hi	: toi
hire	: ton, ta
bera	: lui-même, elle-même
bere	: de lui, d'elle
dio	: dit
adiskide	: ami
hau	: ceci
hori	: cela
hura	: cela là bas

-6/5- -6/6-

zu	: vous (sing)
zuek	: vous (plur)
zuen	: votre (plur)
hura, haren	: (de) celui-là
gu	: nous
gure	: notre

ezagutzak	: connaissances
gatu	: chat
bilkura	: réunion

-6.7- -6.8-

sahets	: côté
ondo	: proximité
adin	: âge
adineko	: âgé
lerro lerro	: en rang
hartza	: ours
astoa	: âne

-familiaren zuhaitza-

aitona	: grand-père
amona	: grand-mère
seme	: fils
alaba	: fille
semetxo	: petit-fils
alabatxo	: petite-fille
haurtxo	: bébé
txit	: très
zapi	: drap
xuri	: blanc
seaska	: berceau
pottolo	: petit gros
egin, egite	: faire
lo	: sommeil

7. Zer hartzen duzu ?

7.1 Gizartean - **Jatetxean**

Bi lagun bazkaltzen.

- Mixel - Egun on denei.
Ostalerra - Ongi etorri, jaun-andereak.
Zer hartzen duzue ?
Amaia - Hastean, arrain salda.
Gero haragi zerra, eta patata fritatuak.
Azkenean gasna.
Mixel - Nik, gauza bera eskatzen dut.
Ostalerra - Gure arnoa jastatu nahi duzue ?
Mixel - Gogotik niretzat eta nik ordainduko.
Amaia - Nik ere lagunduko.
Ostalerra - Ongi bazkal zaitezte.

7.2 Errepika - **Atzo, orain, gero.**

a) Sar, sartu, sartzen.

- Har ezazu : atzo hartu dut, orain hartzen dut, gero hartuko dut.
Jasta ezazu : jastatu dut, jastatzen dut, jastatuko dut.
Mintza zaitez : mintzatu naiz, mintzatzen naiz, mintzatuko naiz.
Geldi zaitez : gelditu naiz, gelditzen naiz, geldituko naiz.

b) Sal, saldu, saltzen.

- Bazkal zaitez : bazkaldu naiz, bazkaltzen naiz, bazkalduko naiz.
Isil zaitez : isildu naiz, isiltzen naiz, isilduko naiz.
Ordain ezazu : ordaindu dut, ordaintzen dut, ordainduko dut.
Lagun ezazu : lagundu dut, laguntzen dut, lagunduko dut.

7.3 Eleketa - **Atzoko bazkaria**

Atzo bazkaldu zarete jatetxean. Zer hartu duzue ?

1. ikaslea - Arraina eskatu dut.
2. ikaslea - Nik ere bai, eta arnoa jastatu dut.
1. ikaslea - Biek ordaindu dugu.
2. ikaslea - Ongi bazkaldu gara.

7.4 Gizartean - **Pintto**rentzat

Ibanen zakurrak "Pintto" du izena. Biak, saltegian sartzen dira.

- Saltzailea - Egun on, Iban. Zer nahi duzu ,
Iban - Lepoko eta kadina Pinttoarentzat.
Saltzailea - Zure zakurrarentzat,
hau behar duzu.
Iban - Zenbat da ?
Saltzailea - Hamar libera, zuretzat.
Iban - Berehala ordaintzen dut.
Saltzailea - Mila esker mutikoa.
Zakurra esteka ezazu.
Iban - Baina Pintto hasarretzen da.
Pintto - Ttau, ttau !
Iban - Kasu, Pintto, autoak harrapatu gabe !

7.5 Errepika - **Norentzat, norendako**

a) Pinttoarentzat, Pinttoendako (izenak)

- Mutikoak pilota badu : mutikoaren pilota, mutikoarentzat.
Zakurrak lepokoa badu : zakurraren lepokoa, zakurrarentzat.
Pinttok kadina badu : Pinttoaren kadina, Pinttoarentzat.
Ibanek zakurra badu : Ibanen zakurra, Ibanentzat.

b) Guretzat, guretako (izenordeak)

- Nik liburua badut : nire liburua, niretzat.
Hik arkatza baduk : hire arkatza, hiretzat.
Guk etxea badugu : gure etxea, guretzat.
Zuk papera baduzu : zure papera, zuretzat.
Zuek lana baduzue : zuen lana, zuentzat.

7.6 Eleketa - **Zer norentzat**

Bi ikasle solasean : norik zer eskolako tresna.

1. ikaslea - Irakasleak badu dozierra, dozierra irakaslearentzat da.
2. ikaslea - Guk badugu filma, filma guretzat da.
1. ikaslea - Zuk ez duzu lanarterik, lanartea ez da zuretzat.
2. ikaslea - Zuek ez duzue filmarik, filma ez da zuentzat.

7.7 Etxean - Afaltzera

Familia guztiak mahaia antolatzen du.

- Ama - Afalduko gara laster.
Mahaia presta dezagun.
- Maidier - Azitak eta edalontziak (basoak)
zalixkak eta sardexkak
(koilerak eta furtxetak)
ezartzen ditut denentzat.
- Aita - Nik, haragia moztuko dut.
- Ama - Zuk, Ioana, sua pitz ezazu, hoztuak gara.
- Peio - Nik, pegarra husten dut eta
ur garbia hartuko dut dutxulutik.
- Xabier - Nik ere, lagundu nahi dut.
- Aita - Kaderak hurbilduko dituzu.
Eta denak bil gaiten afaltzera.

7.8 Errepika - Argia pitz ezazu

a) Atzo, orain, gero

- Hotz da : atzo hoztu da, orain hozten da, gero hoztuko da.
Ogia motz ezazu : moztu dut, mozten dut, moztuko dut.
Sua pitz ezazu : pistu dut, pizten dut, piztuko dut.
Pegarra huts ezazu : hustu dut, husten dut, hustuko dut.
Hits da : histu da, histen da, histuko da eguraldia.

b) Nor, noren, norentzat (norendako)

- Ni, nire, niretzat (niretako)
Hi, hire, hiretzat (hiretako)
Ama, amaren, amarentzat (amarendako)
Gu, gure, guretzat (guretako).
Zu, zure, zuretzat (zuretako).
Zuek, zuen, zuentzat (zuendako).

7.9 Eleketa - Biharko bazkaria

Bihar bazkalduko zarete jatetxean. Zer hartuko duzue ?

1. ikaslea - Nik, haragia eskatuko dut. Eta zuk ?
2. ikaslea - Nik ere bai, eta arnoa jastatuko dut.
1. ikaslea - Biek ordainduko dugu.
2. iakslea - Ongi bazkalduko gara.

Kantua - Maritxu

Maritxu nora zoaz, eder galant hori ?
Iturrira, Barttolo, nahi baduzu etorri.
Iturrian zer dago ?
Ardotxo xuria.
Biok edanen dugu, nahi duzun guzia.
Riau, riau, riau. Riaupata plau.

Hiria - Saltegiak eta zerbitzuak

eliza	: église	janari denda	: alimentation
eskola	: école	jatetxe, ostatu	: restaurant
ikastola	: ikastola	liburu denda	: librairie
ikastetxe	: collège	liburutegi	: bibliothèque
ezantzategi	: station service	merkatu	: marché
jantzi denda	: habillement	postetxe	: bureau de poste
harategi	: boucherie	herriko etxe	: mairie
okindegi	: boulangerie		

Hiztegia 7

		-7.4-	lanarte	: récré
-7.1-		zakur	-7.7-	
hartu	: prendre	saltzaile	guzi, oro	: tout
bazkari	: repas de midi	saltegi	mahai	: table
bazkaldu	: déjeuner	lepo	azita	: assiette
hasi	: commencer	lepoko	baso, edalontzi	: verre
arrain	: poisson	kadina	koilera, zalixka	: cuiller
haragi	: viande	zenbat	furtxeta, sardexka	: fourchette
zerra	: tranche	libera	su	: feu
azken	: dernier	berehala	ur	: eau
gasna	: fromage	esteka	pegar	: cruche
gogo	: esprit	estekatu	garbi	: propre
gogotik	: de bon coeur	hasarretu	kadera	: chaise
ongi etorri	: bienvenue	harrapatu	dutxulu	: robinet
fritatu	: frire	hasarre		
			-7.8-	
-7.2- -7.3-		kasu	argi	: lumière,
gabe	: sans	ostaler		lumineux
atzo	: hier		bildu	: ramasser
gero	: ensuite	-7.5- -7.6-	hurbildu	: s'approcher
orain	: maintenant	noren	piztu	: allumer
sartu	: entrer	norentzat	hoztu	: refroidir
jastatu	: goûter	norendako	moztu	: couper
gelditu	: s'arrêter	nire	hustu	: vider
saldu	: vendre	niretzat	histu	: pâlir
isildu	: se taire	solas	bihar	: demain
ordaindu	: payer	paper	eskatu	: demander
lagundu	: aider	dozier	galant	: beau, belle
		filma	iturri	: source, fontaine
		zinta	ardo, arno	: vin

8. Zer berri ?

8.1 Lagunartean - **Berriketa**

Lagunartean, berri kondatzen.

- Mixel - Txomin, zer berri ?
Txomin - Zaharrak berri !
Mixel - Pilota partida ikusi dut goizean
Larrondo Karrikarterekin
eta Etxegain Urrutiarekin.
Txomin - Egunkarian irakurri dut :
partida ederra omen.
Mixel - Bai segur !
Larrondo eta Karrikartek
pilota ongi erabili dute.
Txomin - Besteak, jarraiki dira.
Nekez itzultzen, omen.
Mixel - Azkenean 30 eta 25 jalgi dira.

8.2 Errepika - **Zer zerekin**

a) Atzo, orain, gero.

- Ibil zaitez : atzo ibili naiz, orain ibiltzen, gero ibiliko.
Jalgi zaitez : jalgi naiz, jalgitzen, jalgiko.
Pilotan ar zaitez : ari naiz, aritzen naiz, ariko naiz.
Egunkaria irakur ezazu : irakurri dut, irakurtzen, irakurriko.
Pilota erabil ezazu : erabili dut, erabiltzen, erabiliko.
Argia itzal ezazu, itzali dut, itzaltzen, itzaliko.

b) Norekin ? Zerekin ?

- Zer parea, karakola eta barea ! Karakola barearekin.
Gatua eta zakurra jokatu dira. Gatua jokatu da zakurrarekin.
Amaia eta Mixel ezkondu dira : Amaia Mixelekin.
Mixel eta Amaia ezkondu dira : Mixel Amaiarekin.

8.3 Eleketa - **Pilotari berriak**

- Nor norekin ari da ?	- Nork irabazi du ?
- Larrondo Karrikarterekin, Etxegain Urrutiarekin.	- Larrondok eta Karrikartek. - Zenbat ?...

8.4 Etxean - Eskolatik landa

Eskolako berri.

- Aita - Aste honetan eskolan zer ari zarete ?
Ioana - Euskararen ikasten ari gara.
Xabier - "Egun on" ikasi dugu.
Orain, "ari naiz" ikasten dugu.
Gero "orena" ikasiko dugu.
Aita - "Ikas, ikasi, ikasten".
Eta zu Peio, zertan ari zara.
Peio - Ni, pilotan ari naiz Beñatekin.
Aita - Nork irabazten du ?
Peio - Atzo, Beñatek irabazi du.
Bihar, nik irabaziko dut.
Aita - "Irabaz, irabazten, irabazle",
biak, pilotari onak zarete.
Ioana - Pilotari onak, ikasle txarrak dira.

8.5 Errepika - Irabaz pilotari !

a) Atzo, orain, gero.

Telebista ikus ezazu : atzo ikusi dut, orai ikusten, gero ikusiko.
Egunkaria eros ezazu : erosi dut, erosten, erosiko.
Partida has ezazue : hasi dugu, hasten, hasiko.
Lana eginaraz ezazu : eginarazi, eginarazten, eginaraziko.

b) Nor pilotan ari da ? - Pilotaria.

Kondaria kondatzen.	Ehiztaria ehizin.
Dantzaria dantzan.	Laboraria laborantzan.
Musikaria musikan.	Bertsolaria bertsutan.

d) Nork sendatzen du ? - Sendagileak.

Langileak lan egiten du.	Erosleak erosten du.
Irabazleak irabazten du.	Saltzaileak saltzen du.

8.6 Eleketa - Asmaketa

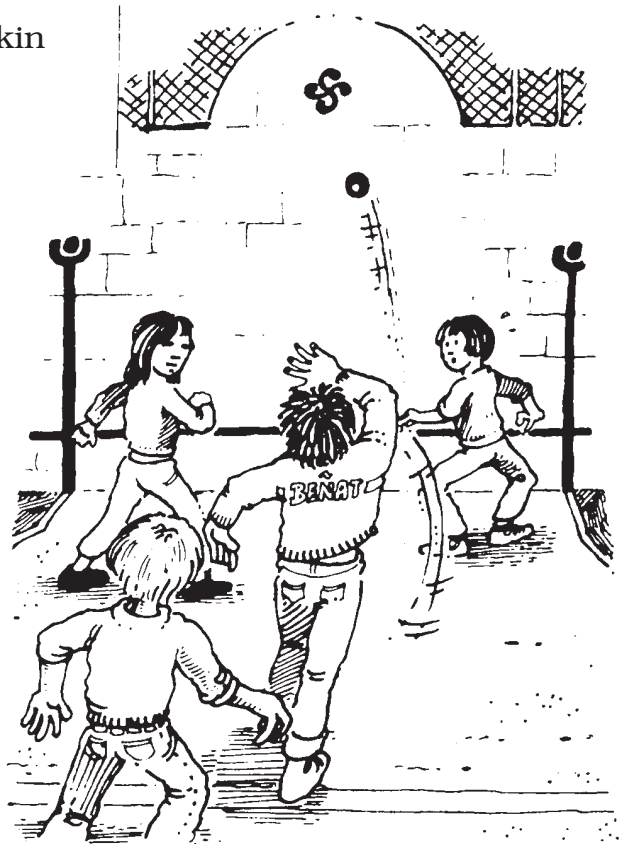
Ikasleek asmatu behar dute nor zer ari den.

Nor jaten du ?	- Jaleak.	Nork edaten du ?	- Edaleak.
Nork ikasten du ?	- Ikasleak.	Nork ikusten du ?	- Ikusleak.
Nork irakurtzen du ?	- Irakurleak.	Nork idazten du ?	- Idazleak.

8.7 Eskolan - Pilota partida

Eskolan pilota partida kondariarekin.

- Jujea - Peio pilotan ari da Mainerrekin eta Maite Beñatekin.
Hamarretara.
Kutx ala pil, nor has.
- Peio - Haste. Jo.
- Jujea - Falta Peiorentzat.
- Kondaria - Bat eta bat ere ez,
Jaunak eta andereak !
- Jujea - Falta Beñatentzat.
- Kondaria - Bat eta bat, bedera.
...
Bederatzi eta zortzi,
Jaunak eta andereak !
- Jujea - Azken pundua.
- Kondaria - Hamar eta zortzi,
jaunak eta andereak !
- Beñat - Irabazi dugu !
- Maidier - Bihar guk irabaziko.

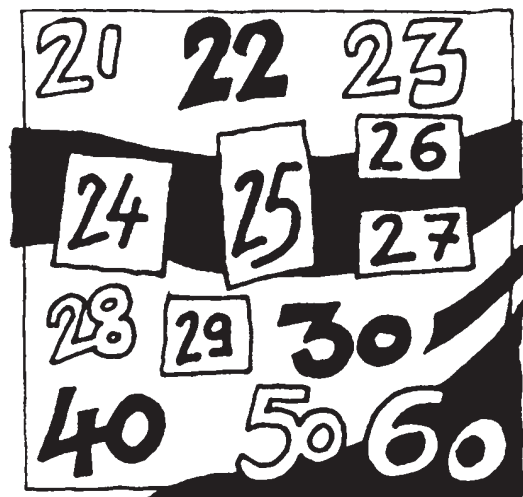
8.8 Errepika - Nirekin, zurekin

- Ni eta hi : ni hirekin eta hi nirekin.
Ni eta zu : ni zurekin eta zu nirekin.
Zu eta gu : zu gurekin eta gu zurekin.
Gu eta zuek : gu zuekin eta zuek gurekin.
Zu eta zuek : zu zuekin eta zuek zurekin.

8.9 Eleketa - Nor norekin ?

Ikasleek pilota partida antolatzen dute elgarrekin.

- Xarles - Ni Jakesekin
eta zu, Maritxu, Dominikarekin.
- Maritxu - Zergatik neska neskarekin ?
Zergatik ez neska mutikoarekin ?
- Xarles - Ederki. Beraz Maritxu nirekin
eta Dominika hirekin, Jakes.

Kultura - **Zenbakia**

10 : hamar	50 : berrogeita hamar	90 : laurogeita hamar
11 : hamaika	55 : berrogeita hamabost	99 : laurogeita hemeretzi
20 : hoge	60 : hirurogei	100 : ehun
22 : hogeita bi	66 : hirurogeita sei	200 : berrehun
30 : hogeita hamar	70 : hirurogeita hamar	300 : hiru ehun
33 : hogeita hamahiru	77 : hirurogeita hamazazpi	1 000 : mila
40 : berrogei	80 : laurogei	2 000 : bi mila
44 : berrogeita lau	88 : laurogeita zortzi	1 000 000 : milioi

Zatiketa

12 : 2 = 6 hamabi zati bi berdin sei.

48 : 12 = 4 berrogeita zortzi zati hamabi berdin lau.

Gramatika - **Aditz jatorrak**

ekar, erakar, ibil, erabil, eror, etor, ezar, igor, iraul, irakur, itzak, itzul, jaiki, jalgi, jar, jarrai, aurtik, ihardok, ihardets	eros, egos, ebats, irabaz, haz, hez, hets, huts, ikus, erakuts, ikas, irakats, jos, jantz, jauts, hauts, erantz, erdiets, irets
---	---

Hiztegia 8

-8.1-

Berri, berriketa	: information
zahar	: vieux
kondatu	: raconter
kondatzaile	: conteur
kondari	: compteur
egunkari	: journal
jarraiki, -tze	: suivre

-8.2- -8.3-

ibili	: marche
erabili	: utiliser
itzali	: éteindre
itzuli	: tourner
jalgi	: sortir
pare	: paire
bare	: limace
karakol, kurkul	: escargot
ezkondu	: marier

-8.4-

irabazi	: gagner
irabazle	: vainqueur
ikasi	: apprendre
ikasle	: élève
landa	: après
orena	: heure
kalapita	: querelle
barne	: intérieur

-8.5- -8.6-

zer	: quoi
zerekin	: avec quoi
ikusi	: voir
ikusle	: spectateur
erosi	: acheter
hasi	: commencer
eginarazi	: faire faire
ehizi	: gibier
ehiztari	: chasseur
dantzari	: danseur
bertsulari	: barde
langile	: travailleur

-8.7-

juje	: juge
kutx ala pil	: pile ou face
hasi	: commencer
bihar	: demain
antola, -tu, -tze	: organiser

-8.8- -8.9-

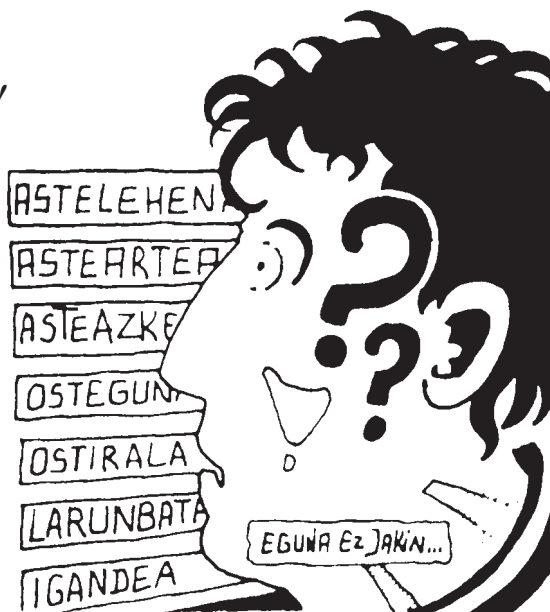
nor	: qui
norekin	: avec qui
elgar	: ensemble
zati	: parti
zatitu	: diviser
zatiketa	: division
aditz	: verbe
jator	: authentique

9. Zer tenore da ?

9.1 Etxean - **Egun, bihar, etzi.**

Goiz honetan, Mainerrek eguna ez jakin!

- Maider - Errazu ama, egun asteazkena da ?
Ama - Ez, Egun astelehena da.
Bihar asteartea izanen da
eta etzi asteazkena, lanarte.
Ioana - Nik, osteguna ez dut maite,
berriz lan egin behar da.
Ama - Ostiralak larunbata ekarriko du
eta gero, igandea jinen da.
Ioana - Egunak joaten dira,
eta gero, berriz jiten.

9.2 Errepika - **Atzo, orain, gero.**

a) Jin, jiten, jinen :

Jin zaitetz : atzo jin naiz, orain jiten naiz, gero jinen naiz.

Joan zaitetz : atzo joan naiz, orain joaten naiz, gero joanen naiz.

Egon zaitetz : atzo egon naiz, orain egoten naiz, gero egonen naiz.

b) Egin, egiten, eginen :

Egin ezazu : atzo egin dut, orain egiten dut, gero eginen dut.

Eman ezazu : atzo eman dut, orain ematen dut, gero emanen dut.

Entzun ezazu : atzo entzun dut, orain entzuten dut, gero entzunen dut.

9.3 Eleketa - **Noiz zer.**

*Asteko berriak eman, noiz eskolara joan eta noiz etxean egon,
noiz lan egin eta zer jan edo edan.*

1. ikaslea- Egun (astelehena) lan egiten dut.
Atzo (igandea) etxean egon naiz.
Bihar (asteartea) eskolara joanen naiz.
2. ikasle - Atzo (asteazkena) arnoa edan dut.
Egun (osteguna) haragia jan dut.
Bihar (ostirala) arraina janen dut.
Etzi (larunbata) zer janen eta edanen ote dut ?

9.4 Eskolan - Zer oren da ?

Orena jakin nahi eta ordularia gelditua.

- Maite - Errazu Beñat, zer oren da ?
Beñat - Ordularian zortziak dira.
Maite - Ordularia gelditua da.
Nire ustez zortziak eta erdiak dira.
Oihana - Zortziak eta hogeia, zuzen.
Maite - Eta noiz jinen da irakaslea ?
Beñat - Bederatziak laurden gutitan.
Maite - Beraz, oren laurden bat badugu.
Oihana - Hogeitabost minuta, zuzen.

9.5 Errepika - Orenak

a) Orenak zuzen :

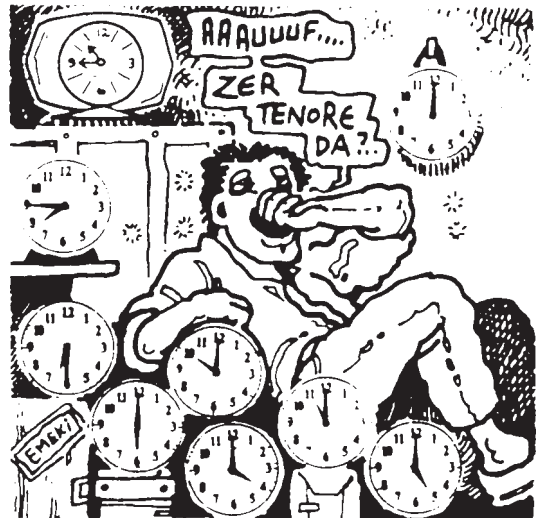
Goizeko zortziak (8h), bederatziak (9h), hamarrak (10h).
Eguerdia (12h), oren bata (1h), bi orenak edo biak (2h).
Arratsaldeko hiruak (3h), lauak (4h), bostak (5h), seiak (6h).
Gaueko zortziak (8h), bederatziak (9h). Gauerdia (0h).

b) Oren erdiak eta laurdenak :

- 8h15 : zortziak eta laurden
8h30 : zortziak eta erdi.
8h45 : bederatziak laurden guti.

d) Orenak eta minutak :

- 10h05 : hamarrak eta bost.
10h20 : hamarrak eta hogeia.
10h40 : hamaikak hogeia guti
10h55 : hamaikak bost guti.

9.6 Eleketa - Ordutegia

Nork berak ordutegia egin eta irakur. Adibidez :

- 7h15 : jaikitzen naiz.
8h30 : autobusa hartzen dut.
9h00 : eskola hasten da.
12h15 : kantinan jaten dugu.
14h30 : matematika egiten dugu.
16h20 : etxera joaten naiz.

9.7 Gizartean - **Zenbat orenetan**

Autobus geltokian.

Mailux - Barkatu Jauna, zer orenetan da Baionako autobusa ?

Autozaina - Astelehenean, asteazkenean,
eta ostiralean, hamarretan.

Mailux - Eta asteartean ?

Autozaina - Astearte goizean ez da autobusik.
Arratsaldean bakarrik.

Mailux - Eta noiz arratsaldean

Autozaina - Asteartean, ostegunean eta larunbatean,
hiruak eta laurdenetan.

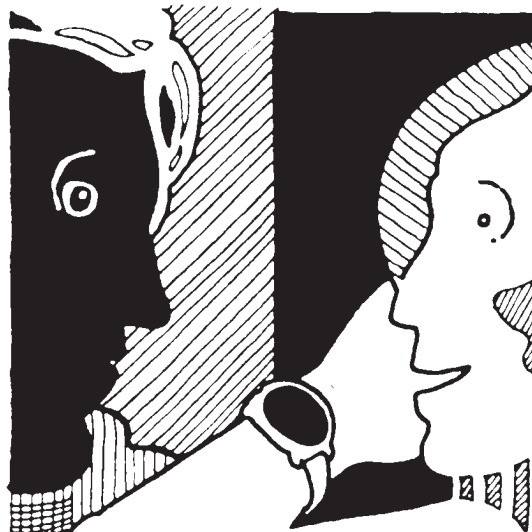
Mailux - Zenbat balio du biletak ?

Autozaina - Hogeitabost libera.

Mailux - Hori zu, bidesaria.

Autozaina - Esker mila.

Mailux - Nik zuri.

9.8 Errepika : **Noiz ?**

Noiz dira Baionako trenak ?

9h00 : bederatzietan.

12h00 : eguerditan.

15h30 : hiruak eta erditan.

16h55 : bostak bost gutitan.

Zenbat orenetan dira Kanborako autobusak ?

10h15 : hamarrak eta laurdenetan.

13h45 : biak laurden gutitan.

16h40 : bostak hoge gutitan.

9.9 Eleketa - **Ordutegiak bete**

Baiona eta Hendaia arteko autobusak :

ikasle bakoitzak ordutegia bete dezala, besteari galderak eginez.

1. ikaslea :

Baionatik Hendaiara : 7h30, 11h45, 17h20.

2. ikaslea :

Hendaiatik Baionara : 8h00, 12h30, 6h15.

Kultura - **Euskal astea**

Lehen euskal asteak hiru egun zituen : astelehena, aste-arte, aste-azkena. Bi aste iragan eta, larun-batak ilargiaren lau aldietarik lehena erakusten zuen : larun bat. Ba ote ziren "larun bia" eta "larun hirua"? Laugarren "laruna" ilargi betea zen edo hilabetea. Egun berezi honek izena zuen "igan handia" edo "igande".

Geroztik larun batak beste izen batzu hartu ditu : "ebikoitz" edo "nesken eguna". Erromako egutegiak sortarazi ziteun "ost" izeneko egunak, "ortzi" zeruko jaun-goikoaren ohoretan : "ost-eguna", eta "ost-irala". Asma dezagun lehen euskal egutegia.

Gramatika - **Aditz zaharrak**

Ukan, izan, erran (esan), jasan.
Eman, eraman, entzun, erantzun.
Jakin, egin, eragin, erein.
Egon, igan, iragan, iraun.
Jo, jin, joan.
Jan, edan, etzan.

Hilabete : URTARRILA

AL	AA	AZ	AL	AA	AZ	L1
AL	AA	AZ	AL	AA	AZ	L2
AL	AA	AZ	AL	AA	AZ	L3
AL	AA	AZ	AL	AA	AZ	IG

Hiztegia 9

-9.1-

tenore : heure
aste : semaine
etzi : après-demain
ekarri : porter
egun : aujourd'hui
astelehen : lundi
astearte : mardi
asteazken : mercredi
ostegun : jeudi
ostirale : vendredi
larunbat : samedi
igande : dimanche

-9.2- -9.3-

jin : venir
joan : aller
egon : rester
egin : faire
eman : donner
entzun : entendre

-9.4- -9.6-

oren, ordu : heure
ordutegi : horaire
uste : opinion
ordulari : horloge
minuta : minute
zuzen : juste, droit

erdi : moitié
laurden : quart
guti : moins

-9.7- -9.9-

geltoki : gare, arrêt
balio : valeur
bileta : billet
bidesari : prix du voyage
autozain : chauffeur
autobus : autobus
bakar : unique
tren : train
eguerdi : midi
bete : remplir
arte : intervalle, jusqu'à
galdera : question

-Kultura-

iragan : passer, durer
ilargi : lune
bete : plein
hilabete : mois
egutegi : calendrier
ebikoitz : samedi
Erroma : Rome
izan : être
ukan : avoir
geldi : arrêté
erran : dire

10. Zorionak

10.1 Etxean - Eguberri

- Ama - Etzi, Eguberri da.
Maidar, zer da pesta hori ?
- Maidar - Maria eta Josepe oinez
joan dira Betlemera.
Jesus sortu da harpean.
- Peio - Etxea apaindu dugu,
argiz, eta girgilez.
- Ioana - Eguberriz biziki alegera naiz.
- Maidar - Eguberri da, zer zoriona !
Biziki atsegin dut, nik ere.
- Xabier - Olentzero etorriko da,
ikazkin zaharra,
xamarra eta bonetarekin.
- Ioana - Irriz eta kantuz
ibiliko gara lagunekin.
Etxez etxe joanen gara.

10.2 Errepika - Noiz nola

a) Nola ibiltzen da ?

Oinez, autobusez, airez, urez, hegazkinez.

- Zer ari da ? Irriz, nigarrez, kantuz, txistuz.
- Noiz gertatu da ? Eguberriz, Urtatsez, Pazkoz, gauaz.
- Nola lan egiten du ? Beharrez, nahiz, nekez, egiaz.

b) Batetik bestera :

- (Leku) batetik bestera : herriz herri, bidez bide, etxez etxe, mendiz mendi,
landaz landa, airez aire.
- Bat eta bestea : buruz buru, eskuz esku.

10.3 Eleketa : Eguberriz

Nola atsegina adieraz.

1. ikaslea - Eguberriz atsegin dut.
2. ikaslea - Ni ere lorietan naiz.

10.4 Lagunartean - Urtatsez

Zorionak eskaintzen dira lagunartean.

- Koldo - Urte berri on, adiskideak.
Maddi - Zorionak denei !
Amaia - Osagarri on eta ongi bizi !
Mixel - Atsegin anitz,
atsegabe guti.
Mailux - Berri on bat :
Txomin eta ni
udaberrian ezkonduko gara.
Txomin - Bozkarioz xoratuak gara.
Maddi - Sinesten dugu errexki,
maiteminduak zarete.
Koldo - Ederki ! Egon zaitezte
luzaz hola hola.
Amaia - Agian, bizi guzian musuka.
Gure goresmenak handizki.

10.5 Errepika - Nola da ?

a) Nola (ari) zara ?

Izenak :	gizon, gizonki	eme, emeki	egia, egiazki
Izen lagunak :	eder, ederki handi, handizki alfer, alferrik geldi, geldirik	polit, poliki labur, laburzki bakar, bakarrik isil, isilik	gaitz, gaizki bizi, biziki on, ongi
Erakusleak :	nola? honela	nola? horrela	nola? hala
Aditzak :	ibil, ibilki	joan, joanki	egon, egoki

b) Nola (ari) da ?

- Zer egin? musuka, onddoka, esneka, joka, harrika, ostikoka,
jauzika, irrintzinaka.
Nola egin? Lasterka, indarka, gordeka, aldizka, erdizka.

10.6 Eleketa - Urte berria

Ikasleek zorionak eta agiantzak erabiliko dituzte.

1. ikaslea - Urte berri on eta osagarri hoberena.
2. ikaslea - Zorionak denei eta atsegin ainitz.
3. ikaslea - Goresmenak ezkondu berriei.
4. ikaslea - Luzaz bizi eta ongi ibil.

10.7 Euskal gogoa - **Izendegia**

Euskara ikasten duzu, beraz euskaldun berri zara.

Nortasun berriak, izen berria eskatzen du.

Izena eta izana bat dira.

Zein da zure euskal izena ?

a) **Andere izenak**

Ainara		Kattalin	Catherine
Amaia		Klara	Claire
Aña	Anne	Luixa	Louise
Añamari	Anne Marie	Maddalen	Madeleine
Arantza		Maddi	Marie
Argitxu	Lucie, Claire	Maidar	Marie
Arrosa	Rose	Maia	Marie
Bego		Mailux	Marie Louise
Beronika	Véronique	Maite	Marie Thérèse
Dominika	Dominique	Maiena	Marianne
Elixa	Elise	Mariana	Marianne
Elixabet	Elisabeth	Maritxu	Mariette
Eztitxu		Margarita	Marguerite
Gaxina	Gratianne	Martta	Marthe
Gaxuxa	Gracie	Naia (ra)	
Isabela	Isabelle	Nekane	
Itziar		Nerea	
Janamari	Marie Jeanne	Oihana	Sylvie
Joana	Jeanne	Pantxika	Françoise
Katixa	Catherine	Teresa	Thérèse

b) **Gizon izenak**

Aitor		Gilen	Guillaume
Agustin	Augustin	Iban	Jean
Allande	Arnaud	Iñaki	Ignace
Andde	André	Istebe	Etienne
Antton	Antoine	Jakes	Jacques
Battitta	Jean Baptiste	Joanes	Jean
Beñat	Bernard	Jon	Jean
Betiri	Pierre	Jokin	Joachim
Bixente	Vincent	Josep	Joseph
Bladi	Blaise	Kaiet	Jacques
Domingo	Dominique	Koldo	Louis
Eñaut	Arnaud	Manex	Jean
Eneko	Ignace	Manu	Emmanuel
Erramun	Raymond	Mattin	Martin
Felix	Félix	Mikel	Michel
Pantxoa	François	Mixel	Michel
Gabriel	Gabriel	Paulo	Paul
Ganix	Jean	Patxi	François
Peio	Pierre	Xabier	Xavier
Pettan	Bertrand	Xalbat	Sauveur
Pette	Pierre	Xarles	Charles
Piarres	Pierre	Xemartin	Martin
Rafael	Raphael	Ximun	Simon
Txomin	Dominique	Xipirine	Cyprien

Kantua : **Olentzero**

Pertsua :

Olentzero joan zaigu, mendi gainera,
intenzio honekin, ikatz egitera.
Aditu duenean, Jesus sortu dela,
lasterka etorri da, berri ematera.

Errepika :

Horra, horra ! Gure Olentzero,
pipa hortzetan du, ta jarririk dago.
Arraultze freskuak eta bi oila korekin,
bai bihar bazkaltzeko, botoil ardorekin.

Hiztegia 10

-10.1-		udaberri	: printemps
pesta	: fête	bozkario	: joie
biziki	: très	xoratu	: fou
Eguberri, Gabon	: Noël	sinetsi	: croire
harpe	: grotte	maitemin	: amoureux
oin	: pied	musu	: baiser
sortu	: naître	goresmen	: félicitation
apaindu	: décorer	anitz	: beaucoup
argi	: lumière	eskertu	: remercier
girgil	: décors	luze	: long
alegera	: joyeux	agiantza	: vœux
atsegin	: plaisir		
zorion	: bonheur	-10.5- -10.6-	
ikazkin	: charbonnier	alfer	: paresseux
xamar	: blouse	bakar	: seul
boneta, kapelu	: bérêt	gaitz	: maladie
irri	: rire	gaizki	: mal
kantu	: chant	labur	: court
		onddo	: champignon
-10.2-		laster	: course
aire	: air	jauzi	: saut
hegal	: aile	ostiko	: coup de pied
hegazkin	: avion	aldi	: tour
Urtats	: Nouvel An	indar	: force
Pazko	: Pâques		
egia	: vérité	-Olentzero-	
loria	: gloire	ikatz	: charbon
gerta	: arriver	pipa	: pipe
gau	: nuit	hortz	: dent
esker	: grâce à	nortasun	: identité
		errepika	: refrain
-10.4-		izen	: nom
eskaini	: offrir	oilasko	: poulet
osagarri, osasun	: santé	horra	: voilà
atsegabe	: peine	botoil	: bouteille

Aurkibidea

Ikasgai bakoitzak, baditu hiru helburu :

- a) Hizkuntz funtzioak, komunikazio lantzeko.*
- b) Gramatika egiturak, deklinabide eta aditz joko.*
- d) Euskal kultura, olerki, kantu, ipuin eta ohiturak.*

1. Nortasuna - Agur, agur !

- Agurrak eta elkar-ezagutzak.
- Izan orainaldian : ni naiz, hi haiz, hura da.
- “Agur jaunak” ; euskal ebakera. . . . . 6. orrialde

2. Nahiak - Zer nahi duzu ?

- Oinarrizko beharrak adieraz, gose, egarri.
- Nik nahi dut, zuk nahi duzu, Peiok maite du.
- “Xirrixti, Mirrixti” : “Jan eta jan”. . . . . 10. orr.

3. Ekintzak - Ikastaldia euskaraz

- Ikas hizkuntza erabil ikasleekin.
- Lanean, jaten ari naiz, ari haiz, ari da.
- “Haurrak ikas zazue”. . . . . 14. orr.

4. Lekuak - Non bizi zara ?

- Egoitza adieraz.
- Non, nongo ; hemen, hor, han.
- “Jaiki jaiki” ; herri izenak.. . . . 18. orr.

5. Gogoetak - Nondik nora ?

- Joan jinak adieraz.
- Nondik, nora ; zertarik, zertara
- Euskadi eta lurraldeak. . . . . 22. orr.

6. Ingurunea - Gure familia

- Nor bere eta besteen familiaz mintza.
- Noren : aitaren etxea, gure ahaideak, haren alaba.
- Familiaren zuhaitza ; “Haurtxo ttipia”. . . . . 26. orr.

7. Eskabideak - Zer hartzen duzu ?

- Zerbait eskain, eska edo galda ; eskerrak adieraz.
- Har, hartu, hartzen ; norentzat edo norendako.
- “Maritxu” ; saltegien izenak. . . . . 30. orr.

8. Gertakariak - Zer berri ?

- Berriak konda hiru aldietan.
- Ikus, ikusi, ikusten ; norekin.
- Pilota hiztegia ; zenbakiak. . . . . 34. orr.

9. Denbora - Zer tenore da ?

- Orenak eta egunak galda eta eman.
- Egin, egiten, eginen ; egon, egoten, egonen.
- Euskal astea ; aditz zaharrak. . . . . 38. orr.

10. Hunkipenak - Zorionak !

- Urte berriko zoeionak eskain ; goresmenak adieraz.
- Nola? eder, ederki ; musu, musuka.
- Euskal izendegia ; Olentzero . . . . . 42. orr.